

TARSOLY

A **Háló** lapja

2021. október

„Sose kételkedjünk abban, hogy gondolkodó, elkötelezett emberek kicsiny csoportjai meg tudják változtatni a világot. Valójában csak ők tudják megváltoztatni.” (Margaret Head)

Tartalomjegyzék

A titkok titka: az eucharisztikus csodák tanúi.....	3
Péter bácsi	7
A Háló nagy erővel vett részt a Nemzeti Eucharisztikus Kongresszuson	10
Levél Gyergyóból a főszerkesztőnek	12
Személyes hangvételű gondolatok a magyarság egyedülálló értékeiről.....	14
A Felvidéken jártunk	16
Egy nagyon várt esemény: megtartottuk a Délvidéki Kárpát-medencei Ifjúsági Találkozót	21
Spirituális hiánygazdálkodás	23
Németh Zsolt: Fénytemplom Kis-Somlyón.....	24
Hogyan tanítsuk meg a mai gyerekeket arra, hogy a dolgok mögé lássanak?.....	27
S4 – A közösség, melyben önmagunk lehetünk	30

Első borítóképen: A füleki templom barokk oltárképe

Az 1730–40-es évekből származó – fából készült – polikróm barokk főoltár Szűz Mária mennybevitelének tiszteletére lett felszentelve. A mennybemenetelt ábrázoló, vászonra festett olajfestmény (155 x 275 cm) 1763-ból származik.

A többszintes főoltáron a következő szentek és angyalok szobrai, illetve festményei láthatók: Alexandriai Szt. Katalin, Szt. Borbála, Szt. Sebestyén, Szt. Rókus, továbbá Assisi Szt. Ferenc, Assisi Szt. Klára, Xavéri Szt. Ferenc, Szt. Rozália, Szt. József a kis Jézussal, Keresztelő Szt. János, Loyolai Szt. Ignác és Szent István király.

Az oltár egészen a felső boltozatig magasodik, a tetején a keresztre feszített Krisztus figyelhető meg.

Hátsó borítóképen: Szeibert András hívja az előadásra a Háló-tábor résztvevőit

Kitekintő

A titkok titka: az eucharisztikus csodák tanúi*

A katolikus és az ortodox egyházban két évezrede él az a hit, hogy a szentmisén, az utolsó vacsorára emlékező szertartás során, melynek megtartását maga a Megváltó parancsolta követőinek („ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”), a pap által végzett átváltoztatással a kenyér és bor Jézus Krisztus testévé és vérévé válik. Az átlényegülés tanának értelmében Jézus „igazán, valóságosan és lényegileg” jelen van az Eucharishtiában. Ez tudományosan nem bizonyítható igazság, a hit nagy titka, amely hívők sokaságát indította arra, hogy megváltoztassák életüket és a világot maguk körül.

Kétszázhoz közelít a katolikus egyház által hitelesnek elismert eucharisztikus csodák száma, melyek tapintatosan egy, a földitől eltérő valóság létezésére mutatnak. Számuk növekszik, mert újabb és újabb esetek történnek. Grzegorz Górny lengyel újságíró és honfitársa, Janusz Rosikoń fotóművész, a krisztusi ereklyékről szóló, A titkok tanúi című album szerzői (Kairosz Könyvkiadó, 2019) ezúttal nyolc európai helyszínen az eucharisztikus csodák nyomába eredtek. Személyesen jártak ott, gazdag tény- és fotóanyagot gyűjtve. Erről készült Titkok titka című albumukat is a Kairosz adta ki, az 52. (budapesti) Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz időzítve.

A legrégebbi, egyben az első ismert eucharisztikus csoda a 8. század elején egy, az Abruzzo hegyeiben fekvő falucskában, Lancianóban történt, ahol a szentmise bemutatása közben, a Krisztus valóságos eucharisztikus jelenlétében kételkedő pap kezében az átváltoztatás során az ostya valóban hússá, a bor pedig valóban vérré vált. A hús máig egészében megmaradt, a vér pedig öt megszilárdult rögre bomlott, így láthatók ma az ottani ferences templomban. Az ereklyét az évszázadok során többször

* A cikk valamennyi képe: © Janusz Rosikoń/Rosikon Press.

vizsgálták, de áttörést csak az 1970-es vizsgálat hozott, melynek során neves orvosprofesszorok a legkorszerűbb tudományos módszerek alkalmazásával megállapították, hogy a csodaereklye vére emberi vér, a húsa pedig emberi szívizomszövet. A vércsoportot is meg tudták állapítani (AB). Ez megegyezik a torinói leplen (Krisztus halotti leple) lévő vérfoltok besorolásával. Az ereklyék az évek múlása ellenére nem bomlottak fel, noha sohasem vetették alá őket konzerválásnak vagy bármilyen kémiai behatásnak. A vizsgálatok hitelességét a ferencesek kérésére 1976-ban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) is megerősítette.

Az eucharisztikus csodák rendszerint olyan korszakokban szaporodtak meg, amelyekben széles körben kétségbe vonták Jézus valóságos eucharisztikus jelenlétét. A 12–13. században az átlényegülés tagadása különösen erősen elterjedt a katar szekta hatására. III. Ince pápa kezdeményezésére ezért a IV. Lateráni Zsinat 1215-ben kihirdette az átlényegülés dogmáját, amely rögzítette az egyház tanítását ebben a kérdésben.

Az átlényegülés tagadásával egyidejűleg azonban rendkívüli eucharisztikus jelenségek tömege történt. Az olaszországi Alatriában, a Szent Pál-székesegyházban őrzik azt a szentostyaereklyét, melyről IX. Gergely pápa 1228. március 13-i bullájában emlékezett meg. 1263-ban, ugyancsak Olaszországban, Bolsenában esett meg az egyháztörténet egyik legnagyobb visszhangot kiváltó csodája, melynek során egy szentmise alatt, az átlényegülésben kételkedő pap kezére a konszekrált szentostyából vércseppek kezdtek hullani. A megdöbben pap a korporáléval (oltárkendő) itatta fel a vért. A vérfoltos korporálé ma is

A lancianói eucharisztikus csodaereklye, felül a hússá vált szentostya maradványa, alul a vérré vált bor

megtekinthető a Bolsenához közeli Orvieto székesegyházában. A csodát IV. Orbán pápa kérésére Aquinói Szent Tamás és Szent Bonaventura vizsgálta meg.

1239-ben a spanyolországi Daroca közelében történt eucharisztikus csoda: az aragóniai és szaracén (mór) sereg közötti chiói csata előtt egy pap misét mutatott be, és a hat aragóniai kapitány számára hat ostyát átváltoztatott, de a mórok hirtelen támadása miatt a mise félbeszakadt. A pap a szentostyákat a korporáléba tekerte és elrejtette. A keresztények győzelmével végződő csata után a korporáléban a hat szentostya helyett hat ostya formájú vérfolt volt látható. A csodaereklje a darocai Legszentebb Szűz Mária-templomban a mai napig megtekinthető.

A két fenti csoda hatására rendelte el IV. Orbán pápa 1264-ben az egész katolikus egyház számára az Úr Szent Testének és Vérének (Úrnapja) megünneplését. Az ünnep liturgiáját Aquinói Szent Tamás dolgozta ki. Ugyancsak ő írta a ma is kedvelt és énekelt „Imádlak és áldlak, Isten, rejtelem” kezdetű eucharisztikus himnuszt.

A 16–17. század eucharisztikus csodái gyakran az Oltáriszentséggel szemben elkövetett szentségtörés és meggyalázás következményei voltak. A 18. században, melyet a felvilágosodás korának neveznek, a rendkívüli jelenségek a materialista, racionalista, ateista gondolkodás háttérében történtek. Az egyik legnagyobb visszhangot kiváltó esemény közülük az

olaszországi Sienában esett meg, ahol 1730-ban az ottani ferences templomból elloptak egy 351 konszekrált szentostyát tartalmazó áldoztató kelyhet. Az ostyák nagy részét megtalálták egy perselybe dobva. A szerzetesek úgy döntöttek,

Az eucharisztikus csodát ábrázoló dombormű a darocai Legszentebb Szűz Mária-templomban

hogy közszemlére teszik őket. Azóta 290 év telt el, és az ostyák nem bomlottak fel, mi több, olyan frissek és jó illatúak, mint ha most sütötték volna őket.

A sienai csoda után hosszú ideig nem tapasztaltak ilyen különleges jelenségeket az egyházban. A 19–20. században inkább csoportos látomások történtek, melyek során sokan eskü alatt vallották, hogy látták Krisztus alakját vagy arcvonásait a konszekrált ostyában. A 21. század eucharisztikus csodái már nagyon jól dokumentáltak. Kettő közülük Lengyelországban történt. A Podlasie vajdasági Sokólkában (2008. október 12.) és az alsó-sziléziai vajdasági Legnicában (2013. december 25.) áldoztatás közben véletlenül földre ejtett szentostyákkal történt csoda: mindkettőn piros folt jelent meg, melyet később tudományos módszerekkel megvizsgáltak, és megállapították róluk, hogy emberi szívizomrost töredékei. Mindkét ereklye megtekinthető abban a templomban, ahol a csoda történt.

Teológusok hangsúlyozzák: a csodák nem azért adatnak az embereknek, hogy kielégítsék a rendkívüli jelenségek iránti szomjukat, hanem hogy megerősítsék őket hitükben. A mai kor fejlett tudománya igazolja a szakrális létezését, és teljes tekintélyével megerősíti, hogy a tudomány igazsága nem a teljes igazság, vannak tények, melyeket nem lehet tudományosan megmagyarázni. A csoda nem teremt hitet, de a hit küszöbén tartja az embert, lehetőséget ad Isten számára, hogy megnyissa az utat az ember szívéhez. Az ember erre a „provokációra” a hit önkéntes aktusában pozitív választ adhat.

A lengyel szerző által idézett Andrzej Ziombra atya, a legnicai Szent Jácint-templom – ahol az eucharisztikus csoda történt – plébánosa úgy véli,

A sienai fel nem bomló szentostyák

hogy az Úristen így akarja ráirányítani figyelmünket az Eucharisztia áldozati jellegére. Ma sok katolikus tudatában ugyanis a szentáldozás az utolsó vacsora lakomájának dimenziójára szűkül, elvész belőle a Jézus szenvedésével, testének összetörésével és vérének kiontásával kapcsolatos aspektus. Ennek következtében a benne való részvételt mind általánosabban – különösen a nyugati országokban – szinte emberi jognak tekintik, amiből senkit se lehet kizárni. Mindenkinek „jár”, mindenféle előfeltétel és a szentgyónás kötelezettsége nélkül. Olyan politikusoknak is, akik támogatják az abortuszhoz való jogot, vagy olyan pároknak, akik együtt élnek szentségi házasság nélkül, hajlamukat kiélő homoszexuálisoknak is, és egyáltalán bárkinek, aki súlyos bűn állapotában van. A valóság éppen fordítva van: a szentáldozásban való részvétel meg nem érdemelt kegyelem, amelyet soha nem tudunk meghálálni. Egy élet odaadásának ajándéka rejlik mögötte, konkrétan: megaláztatás, meggyaláztatás és kegyetlen kínhalál. Az Eucharisztia ennek valóságos megjelenítése. A húsvéthoz egyformán hozzátartozik az utolsó vacsora és a Golgota is. A nyugati civilizáció kényelmes, jóllakott, szenvedéstől menekülő embere nem akar erre emlékezni. Az eucharisztikus csodák emlékeztetik őt erre. Segítenek feltárni a titkok titkának igazi értelmét.

T. Kovács Péter

Hálónk tája

Péter bácsi

Mottó: Sok mindenre van szüksége a XXI. század társadalmának, de leginkább igazi közösségekre.

Ezt a mondatot Nemeshegyi Pétertől vettem, akinek egy nyolcoldalas tudományos szintű írása van a Hálóról a Háló honlapján. A Háló '89 óta, azaz 32 éve próbálja több-kevesebb sikerrel betölteni küldetését.

Ezen az úton sokan tartottak velünk, akik valamilyen okból már leszakadtak, elhagytak bennünket. Remélem, kevesebb az olyan, akiket a

Háló hagyott el, ekkor rosszul érezném magam. Péter bácsi ilyen volt, szinte végig velünk volt az úton.

Azután nemsokkal, hogy hazatért Japánból, megkerestük, meghívtuk, ő eljött, és kölcsönösen megszerettük egymást. El sem tudom mondani, hány alkalommal voltunk valóságos úton is együtt: Csíksomlyó, Nagybecskerek, Arad, Temesvár, Pannonhalma, Miskolc, Sajópálfala, hogy csak néhányat említsek.

Az egyik miskolci Háló-klub után, amely azért nem korán kezdődött, már jöttünk az M3-ason hazafelé. Az úton jószerivel csak kamionok és mi. Ekkor megszólalt, bár túl hosszú csöndek úgy általában ritkán voltak közöttünk: „Látod, András, mások már alszanak, mi pedig itt Isten útján járunk”. Nem tudom, csak engem akart-e vigasztalni, hogy még mennyit kell vezetnem, vagy egyéb szándékai voltak, de akkor úgy felemelkedett a lelkem. Ha jól emlékszem, ez volt az az út, amikor előtte közvetlenül Győrből kellett őt elhoznom, mert előtte pár napig ott tartott lelkigyakorlatot.

Egyébként, azt nagyon meg lehetett tőle általában is tanulni, hogy mindenben a szerető Istenre figyeljünk, mindent az ő tanítása szerint mérlegeljünk. Ebben a mondatában is, az egyik értemény azt jelentette, hogy valóban úton vagyunk, de volt egy minősítés is benne, miszerint lelki és szellemi síkon Isten útján járunk. Nekem ez nagyon lelkesítő és megerősítő volt.

Nem volt visszafogott, ha jól érezte magát. Nagy energiákat vetett be Isten szolgálatába, de abba is, hogy ha együtt vagyunk, akkor az jókedvű, humoros, értékes, mély együttlét legyen. Ha pálinkával kínáltuk, ritkán mondott nemet, és nagyon szerette a jó vörösbort. Szinte már hagyománynak számított, hogy amikor esténként hazavittem, mindig kapott jófajta szekszárdi vöröset. Mondta is, hogy majd mennyire örülnek ennek a rendtársai, merthogy rájuk is mindig gondolt.

Tőle hallottam azt a mondókát is, és mivel autentikus helyről érkezett, magam is szoktam azóta idézni: „Legyen a bacilus akár öklömnyi, ettől a cseptől meg fog dögölni.”

Ritkán találkozok az ember ennyire okos, jól felkészült emberrel, aki emellett szerény lenne. Néha csak utólag esett le számunkra, mit is mondott.

Például, amikor egyik kisközösségi lelki gyakorlatunkon, amelyet ő vezetett, csak úgy mellékesen megjegyezte, hogy ezzel és ezzel a pápával, amikor beszélgetett erről vagy arról a tanításról, zsinatról, akármiről, akkor kinek mi volt a véleménye.

Ott akkor föl sem fogja az ember hirtelen, hogy ki is jött el közénk. Vagy amikor arról mesélt szinte már-már büszkén, hogy a Háló Bölcsök Körébe mi meghívtuk. Őszintén örült neki. Több előadását hallottam, ahol ezt büszkén és alázatosan említette. Ettől pedig én lettem valahogy nagyon büszke és lelkesült.

A nagy szelídség és természetszeretet mellett tudott mérges is lenni, illetve nagyon kényes volt arra, hogy az ember teológiailag helyesen fogalmazzon. Ha egy paptestvére által tartott szentbeszédben úgy érezte, hogy egy szó vagy gondolat nem volt a helyén, nem áttalott odamenni hozzá mise után, és egy rövidebb-hosszabb oktatást tartani.

Aranyosan, humorosan mesélte, milyen lelki problémákat jelentett neki például Japánban egy-egy szűnyog lecsapása. A teremtésvédelemben szinte megelőzte korát.

Péter bácsi már nincs velünk itt a földön. A Háló vezetősége elhatározta, hogy a Közösségi és Kulturális Központunk egyik helyiségét róla nevezzük el. Most, 2021 őszén lesz az avatási, névadó ünnepség, ahol a jezsuita rend is képviselteti magát, és a helyiséget fel is szentelik.

Azt gondolom, ez a legkevesebb, amit a Háló Péter bácsi emlékére megtehet. Amikor olyan embereket keresünk, akiket példának lehet állítani mások elé az Istennek szentelt minőségi élet terén, akkor itt van erre nagyszerűen, hitelesen, kiegyensúlyozottan Péter bácsi.

*Emlékeiből lejegyezte Szeibert András,
akinek hiányzik mint barát is*

A Háló nagy erővel vett részt a Nemzeti Eucharisztikus Kongresszuson

Az 1938-as után szeptember 5–12. között újra Budapesten tartották a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust (NEK), amelyen a Háló teljes elkötelezettséggel vett részt. Bár az 1938-as rendezvény jelképének számító Lánchíd az egyéves csúszás miatt felállványozva és becsomagolva várta a híveket, akik a Covid miatt valószínűleg kisebb számban érkeztek, de az egész fővárosban a NEK egész hetében észlelhető pezsgés mindezt feleltette.

Nagy öröm volt látni, hogy a hálósok a Kárpát-medence milyen sok pontjáról jöttek el Budapestre ezen a héten! A Pázmán család ekkorra időzítette a nyaralását, így talán ők vettek részt a legtöbb eseményen. A többiek közül volt, aki a nyitó szentmisére érkezett, és az első napok programkínálatát élvezhette, de talán a legtöbben – érthető módon – az utolsó napokat választották. Nagy örömmel és büszkeséggel mondhatjuk, hogy sok hálós önkénteskedett a hét több napján is – ki a Hálóban, Hálónál (köszönet például Csobot Szabolcsnak és Zalánnak! ☺), ki pedig a NEK szervezői által számára kijelölt ponton teljesített szolgálatot.

A magyarországi Háló Egyesület is igyekezett kivenni a részét a lehetőségekből. A Háló S4 (Simmelweis utca 4.) ebben az időszakban új funkciót kapott, hiszen *hivatalos NEK információs pont volt*, ahol 9–21 óra között vártuk az érdeklődőket, megpihenni, lecsendesülni vágyókat. Ez idő alatt két kiállítást is megtekinthettek a betérők. Nagy sikere lett mind Korzenszky Richárd atya, korábbi tihanyi perjel fotókiállításának, mind pedig Rafael de Castro festményeinek. Elmondhatjuk, hogy ismét új emberek fedezték fel a Háló S4-et és a Hálót, akik

remélhetőleg további eseményeinkre és programjainkra is eljönnek majd!

Szeptember 4-én a *Bazilika előtti Ars Sacra színpad több programját is mi hoztuk tető alá*, így ott nagy sikerrel léphetett fel a NEK nulladik napján például a kárpátaljai Kokas együttes és a nagyváradi Csillagocskák.

A Háló S4 NEK-hetét pedig szintén az Ars Sacrával közösen, szeptember 4-én nyitottuk meg egy kiállítással. Rafael de Castro Manglano, aki az Opus Dei spanyolországi képviselője, az Orbánhegyi Collégium vezetője – érthetően – annyira beleszeretett Budapestbe, hogy csodás képeket festett szeretett fővárosunkról. A családiasnak szánt megnyitón végül több mint hatvanan vettek részt, és közülük többen csatlakoztak a fogadást követő Albinoni barokk koncert hallgatóságához.

Ezután pedig nem volt megállás! Hogy mi mindent kínált a Háló S4 az ide betérőknek? Volt nálunk beszélgetőest misszionáriusokkal (Rafael de Castro mellett két, Brazíliából és egy Vietnámból érkezett misszionárius mesélt – magyarul! – a nálunk szerzett élményeiről); Pajor András atya „Rímrémek és porzó prózák” című könyvéből felolvasás; kézműves foglalkozás kicsiknek és nagyoknak; dzsesszkoncert Debussy előtt tisztelegve; „A harmadik napon” című monodráma a megbocsátásról, amelyet Benedek Zalán írt és adott elő; „Adj már csendességet” egyházzenei műsor a már visszatérő vendégnek számító Kővári Eszter Sára –Peltzer Ferenc duó szereplésével.

Az én személyes kedvencem egyértelműen az az estünk lett, amelyet több mint negyven szerzetessel, nővérrel és legalább száz vendéggel együtt éltünk át szerda este. A program délután háromkor kezdődött, de még este 10-kor is betértek az S4-be lengyel apácák a többiekkel ismerkedni, illetve Hortobágyi Cirill pannonthalmi főapát is ekkor ugrott be hozzánk néhány baráti szóra...

A meghirdetett pingpong-, társasjáték-, kézműves-, filmnézési lehetőségek egyértelműen „csak” kísérői voltak az agapé melletti mély, őszinte, örömteli beszélgetéseknek.

Nagy öröm volt látni a hét folyamán, ahogy hálósok véletlenszerű találkozásokról tettek közzé képeket a Facebookon a város több pontjáról, eseményeiről. Talán ezért is a *margitszigeti családi napot* éreztük többen is igazi hálós élménynek. A *Háló-sátor* – amellet, hogy messzemenőig betöltötte azt a szerepét, hogy az érdeklődők megismerjék tevékenységünket, kiadványainkat, a Háló S4 kínálatát – igazi nagy találkozásokra adott alkalmat. Ölelkező, egymásnak örvendő, vidáman csevegő boldog arcok töltötték meg ezt a helyet, ahonnan többen együtt indultak a körmenetre, majd vasárnap a pápai záró szentmisére.

Bizton mondhatom, hogy a NEK-hét minden perce örök élmény marad mindannyiunknak!

Villányi Andrea

Tarisznya

Levél Gyergyóból a főszerkesztőnek

Drága Marika!

Remélem, levelem jó egészségben talál!

Annyi minden kavarog bennem a táborral kapcsolatosan, azt sem tudom, hol kezdjem el...

Talán az érkezésnél. Már a parkolóban azzal fogadtak, hogy na, végre! Mintha hazaérkeztem volna – de nem a hadifogságból –, csupa öröm, puszi és ölelés várt! Nesze neked vírus, még a végén megértjük, hogy mennyi jó, igazi értéket hozott vissza divatba!

Gyermekeink hamar eltűntek, mint kölykök a hittanról, és birtokba vették a tábor. Ők is örömmel újságolták, hogy ki van jelen.

Beszélgetéseinket ott folytattuk, ahol annak idején abbahagytuk! Nagy lendülettel, hálával és rengeteg mókával. Az első este az éjszakába nyúlt, még a pad végéről is leestem, annyit neveltünk. Igaz, hogy voltak segíteni akaró karok is ebben, de a magyarázat hevében én kaptam kézháttal a pofont, de egyes szemtanúk szerint meg is érdemeltem! Itt is sok hálós,

együtt utazós történet hangzott el, melyekből egyre több lesz, és mind jobban megismerhetjük egymást. Amúgy minden éjszaka elmondtuk, hogy a tegnap is ma feküdtünk le, és ma is holnap fekszünk le, de másképp mikor lehetett volna nótázni, mókázni?! A reggeli kávék mellett pedig kiértékelőre került sor, úgyhogy a kiegyezés meg sem született! Táborban nem lehet kényeskedni: „Talpra magyar, hí a haza!” – és ez nekünk nagyon jó, így együtt, mindenki valahonnan a Kárpát-medencéből!

Az előadások után a kiscsoportban – a jurtakápolnában – is tényleg ment a dolog, konkrét tervek, nagy elhatározások születtek. Csinálni kell valamit, szervezzünk, találkozzunk, tegyük szebbé, tisztábbá ezt a világot! Együtt lehet, és ez nekünk mindig jó!

Kiváló lehetőséget nyújtott ebben a táborhely a vízen evezve, szárazon pedig a gasztroponttal, ahol lehetett sütni, főzni, borozgatni, tervezgetni, táncolni, együtt énekelni. Jó muzsika mellett még kergetőztünk is a hölgyválasz alatt, de aztán úgyis elkaptak!

Együtt ünnepelhettem a táborral a házassági évfordulónkat, a szentmise alatt áldásban is részesültünk! Aznap aztán nagyon sok ajándékot, figyelmességet kaptunk, és rengeteg új viccet tanultam a házasság rejtelméről, anyósról, komáról, szeretőről, „szabadság, szerelem...”

A tábor végén, búcsúzáskor valaki azt mondta nekem, hogy: „Végre megismerhettem Márton Áron után a második legnagyobb székelyt!” Szem- és fültanúim vannak erre, de ezt egy olyan személy mondta, aki önmaga is sokat tesz a munkás misszióért. Tehát itt a lényeg, hogy tenni, cselekedni kell! Szeretettel, Örömmel, Szabadon! (Vagy mi a SZÖSZ?!)

Hálás hálós vagyok a Jóistennek, ezért a négy napért is, mindenkiért és mindenért, Isten áldja meg a Magyarat!

Szeretettel öllelek!

Lóri és családja

Szabó Lóránt

Személyes hangvételi gondolatok a magyarság egyedülálló értékeiről

Egy sorozat kezdete

Az ember életében vannak nagy fordulópontok. Ezek gyakran bizonyos elköteleződések is jelentenek. Nálam ilyenek voltak például: sportolás, szakmaválasztás, megtérés, házasság, közösséghez kerülés, Háló megalakítása, magyarság értékei iránti érdeklődés kezdete. Biztosan lesz majd még más is.

A fenti fordulópontok után egyértelműen változott mindig az is, hogy mi volt a sorrendje bennem a fontos dolgoknak. Ezt abból lehet lemérni, persze, ha eltekintünk az ember természetes lustaságától, és attól, hogy vannak kötöttségek, hogy mire mennyi időt szán.

A megtérés, házasság és kisközösség rám 20 évesen találtak, aztán a Háló alakulásánál 30 lehettem, és a magyarság fontosságára 40 évesen állt rá az agyam. Mindez úgy fejlődött valahogy, hogy a korábbiakat sosem kellett feladnom. Sőt, a korábbiak segítettek gyakran a következő lépcsőre. A közösség a Hálóra, a Kárpát-medencei Háló pedig a magyarságra.

Immár több mint 20 év telt el azóta, hogy egy barátom adott nekem egy CD-t, amelyen Pap Gábornak egy hatórás előadását hallgathattam meg a Szent Koronáról. Ha jól emlékszem a Gödöllői Egyetemen tartotta az előadást. Ekkor egy új világ tárult fel előttem. És persze egyik érték húzza a másikat. A Szent Korona után szervesen jött a rovásírás, majd az írás után a beszéd, a szent magyar nyelv, amely meghatározza a gondolkodásunkat, a világhoz való hozzáállásunkat, és mint ilyen, bizonyos szempontból mindennek az alapja, amely ilyen módon legközvetlenebbül hat a néplélekre. Ki tagadná, hogy ez létezik?

Márpedig ha létezik, akkor ez szülte a magyar táncainkat, a hihetetlen gazdagságban meglévő népmeséinket, balladáinkat, népdalainkat, a tárgyainkon mintegy számlálatlanul szórva szét gyöngyként a népi

grafikai motívumainkat. A magyar után a legtöbb népmesét Európában német nyelvterületen gyűjtötték, ha igaz, mert adatolva sajnos ezek nincsenek, de ott is két nagyságrend a különbség a számasságban a magyar javára. És ami szinte hátborzongató, ha belegondolunk, hogy gyűjtések mind a mai napig folynak, azaz egy olyan élő kultúrában élünk jelenleg is benne, amely fejlődik, pulzál, és folyamatosan értékeket termel. Más országokból érkezők, amikor erről beszélünk nekik, gyakran nem is értik, miről van szó. Külön csodának számít a kultúra minden ágánál, de a nyelvnél bárki át is láthatja, hogy egy egységes kultúráról beszélhetünk a teljes Kárpát-medencében, miközben mindegyik ágnak területenként (megyéenként, néha akár falvanként) megvan a saját lelkülete, sajátossága, tájjellege. És mindez nem elvesz az egészből, hanem tovább gazdagítja azt. Tehát lehet egyértelműen tudni, hogy melyek a magyar táncok, szavak, motívumok, miközben mindezt az egységességen belül a sokféleség is jellemzi. Ez adja többek között a magyar táncféleségek sokaságát, de a magyar szókincs páratlan nagyságát is. Az élő kultúráról még annyit, hogy tessék megnézni, hány olyan kortárs költő van, akinek kötete jelent meg magyar nyelven, és hány ilyen költő van német, angol vagy olasz nyelvterületen?

A nyelv és a többi megnyilvánulási forma alapján kimutathatók azok az értékek, amelyeket őseink vallottak, és amelyek bizony, ki kell mondanunk, bár lehet, hogy sok ezer évesek, teljesen egybevágnak Jézus tanításával. Nekünk nem kell magyarázkodnunk a népmeséink tanításai és a Jézus példabeszédei közötti ellentmondások miatt, merthogy sem a felszínen, sem a sokadik értelmezési rétegben nem találni ilyesmit! Mind a mai napig nem nagyon volt olyan megvalósult társadalmi berendezkedés, amely az evangéliumi normákat olyan szinten valósította volna meg, mint a Szent Korona Tan alapján felépült magyar királyság.

Tudom jól, sokan, akik csak az iskolában hallottak és tanultak alapján tájékozódnak, és akik készpénznek veszik, amit a hivatalos tudomány számunkra közvetít, ők engem nagy valószínűséggel az eddigiek alapján már le is írtak. Ezért a következő Tarsoly-számokban csak olyan dolgok jelennek majd meg, és olyanok alapján próbáljuk a fenti sorokat igazolni,

amelyek mozaikkocka-szerűen csak valós tényadatokat tartalmaznak. Reményeink szerint ezek alapján az olvasókban egyre jobban összeáll majd egy lehetséges kép, még ha a teljességre ezen lap keretei között egyáltalán nem törekedhetünk. Tudván tudjuk, hogy a kép hosszú évek múltán is csak töredékes maradhat, mert sajnos mind a mai napig nagyobb részt tesznek ki ebben a témában is tudásunk hiányai és bizonytalanságai, mint a biztos tudás.

Várva a reakciókat és a további számokat, szeretettel indítom útjára ezt a sorozatot, amelyet nagy valószínűséggel a nyelvvel kezdünk, de lehetne bármi mással is, merthogy szinte mindegy, melyik mozaikkockát vesszük előre, csodákat találunk mindenütt. És ha csodák, akkor ezek számomra istenélményt jelentenek.

Szeibert András

Kopogtató

A Felvidéken jártunk

Alig vártuk, hogy vége legyen a vírushelyzetnek, és a határon átmehessünk... találkozhatunk a régi barátokkal. Meghívásunk volt ugyanis Kovács Ágihoz Fülekre és Vladimír Bahyl nyugalmazott professzorhoz Nagyszalatnyára. Vladót a vépi Hálótáborban ismerhettük meg: szlovák nemzetiségű ugyan, de hat nyelven beszél – köztük magyarul –, és a magyarokat, de kiváltképp a hálósokat, nagyon tiszteli, szereti. Az ő távcsöveivel figyelhettük az eget, nemcsak a vépi táborban, de abban az évben az őszi felvidéki nagytalálkozó estéin is.

Mindennap hallgattuk a rádió Szlovákiából érkező híreit, és amint engedélyezték a határátlépést, elindultunk Kómár Kátival Fülekre, hogy – a felvidéki hálós vezető, Kovács Ági segítségével – eljussunk Nagyszalatnyára.

Persze, amikor Fülekre értünk, az első dolgunk az ottani szép templom és kolostor megtekintése volt. Vittünk magunkkal Tarsoly-lapszámokat is, amelyeket ott kitéttünk.

Ági 2006-ban kezdett „hálózni”. Három évig kérte férjét, hogy menjenek el Háló-táborba. Azt szerette volna, hogy a gyermekei lássák, mások is élnek katolikus hitben, mert a környezetükben, a fiatalok körében ez már egyre ritkább.

Bár a határtól alig húsz kilométer választ el, mégis egy más világba kerültünk. Első témánk mi más lehetett volna, mint a vírus, de ezen igyekeztünk gyorsan túllépni. Rövid beszélgetés után elmentünk megnézni a füleki Szűz Mária Mennybevételének tiszteletére szentelt római katolikus és egyben ferences templomot, kolostort és a várat.

A füleki egyházközség, amelyhez Ágiék is tartoznak, szinte már az utolsó „végvára” a magyarságnak Felvidéken. A templomot 1694-ben kezdték el építeni, II. Koháry István gróf, országbíró támogatásával. 1727-re készült el, egy évvel később a teteje beomlott. 1728-ra készültek el a javításokkal, ebben az állapotban látható ma is. Felszentelésére 1732. június 15-én került sor. A templom hajójában öt mellékoltár áll, Páduai Szent Antal, Nepomuki Szent János, Hétfájdalmú Szűz Mária, Assisi Szent Ferenc és Szűz Mária megkoronázásának oltárai. Déli oldalához egy kápolna csatlakozik, a lorettói, vagy más néven Koháry-kápolna. 2012 tavaszán jelentős felújítások kezdődtek, önerőből, a hívek adományaiból és a ferences rend központjának felajánlásával.

Megújult a templom tetőszerkezete és a freskói. A belső tér felújítása most is folyamatban van. Sajnos nem

minden került vissza eredeti állapotába. A főoltár melletti Szent István- és Szent László-feliratokat nem festették vissza a restaurálás után. Hiányzik a lorettói barlang és a felette levő magyar nyelvű „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás” felirat is.

Ezeket nem tették vissza, csak Szűz Mária és Szent Bernadett szobrait. A két szobor ottjártunkkor papírdobozok tetején állt, a talapzatuk még nem készült el.

A templom egybeépült a Ferences Rendházzal. Miközben annak kincstára felé tartottunk, történt velünk egy sajnálatos baleset, főszerkesztőnk egy kiálló kőben megbotolva elesett. Külön köszönet Áginak, gyermekeinek, Vladónak és feleségének, unokájuknak azért az önzetlen és hatalmas segítségért, amit nekünk ebben a helyzetben nyújtottak!

A füleki vár első írásos emlékei 1242-ből valók. Az évek során többször cserélt gazdát, míg 1682-ben a törökök és Thököly seregei le nem rombolták a várost. Ekkor a várat már nem építették újra. A tulajdonos Koháry család a városban kastélyt építtetett magának, amely a XVIII. század elejére készült el. Ma a 47. sz. Koháry István cserkészcsapat használja otthonként az elszomorítóan rossz állapotban levő épületet.

A vár Bebek-tornyát 2006 és 2007 között újították fel. 2007-ben jött létre a Füleki Vármúzeum, mely megkapta a Füleki Városi Múzeum gyűjteményét.

A felvidéki Háló jelenlegi helyzetéről is beszélgettünk. Nagy a bizonytalanság, nehezen mozdulnak ki az emberek a mostani helyzetben. A vírus sajnos sokat ártott a meglevő közösségeknek, emberi kapcsolatoknak. Ági szeretett volna nyár elejére egy találkozót szervezni az ottani Háló közössége számára, de nem mert belefogni. Nem lehetett tudni, mit hoz a következő két hónap. A tervét nem adta fel, ószre talán sikerül összehívni a felvidéki hálós csapatot.

Fülekről Ági vitt át minket a Zvolenská Slatinára átkeresztelt Nagyszalatnyára, Vladóékhoz. Vlado felesége, Annuska vacsorával várt minket, és természetesen náluk szálltunk meg.

A ház mellett Vlado épített egy kis csillagvizsgálót, mielőtt nyugdíjba ment.

Vladimír Bahyl Zólyomban tanított fizikát, programozást és matematikai statisztikát. Részt vett filozófiai és fizikai kutatásokban, amelyek az űrkutatáshoz kapcsolódtak. A diákok körében nagy érdeklődést váltott ki „Az Univerzum evolúciójának filozófiai vizsgálata” elnevezésű tantárgya, amely csak választható tantárgy volt. Ennek ellenére 18, de volt, hogy 120 tanítvány hallgatta az előadásokat. Kutatásait a tanítványai folytatják tovább.

Egy alkalommal az iskola felkérésére a Mohi (Mochovce) Atomerőmű gépházában keletkező tűz komputeres modelljét számította ki.

Ezeknek a munkáknak az árából tudta megvásárolni a Celeston 9,25 távcsövet, amelyet sokáig a kamrában tárolt. Minden megfigyeléshez kicipelte és beállította, ami néha olyan sokáig tartott, hogy közben eltűnt a megfigyelni kívánt objektum.

Ekkor döntött úgy, hogy saját csillagvizsgálót épít. Ez már ügyesen ment, csak az anyagot kellett megvásárolnia, és a barátok segítettek.

Az obszervatóriumban, melyet unokájáról Júliának nevezett el, szívesen fogadja az érdeklődőket. Nemcsak a kutatókat, de a szomszédokat, barátokat és a diákokat is.

Vlado tagja a Magyar Csillagászati Egyesületnek, gyakran publikál a Meteor című lapban. Mizser Attila volt a mentora.

A magyar nyelv tanulásával kapcsolatban elmondta, hogy sok magyar barátja van, azokkal akar magyarul beszélni.

– Nem is olyan nehéz – mondja –, hiszen sok szó egyezik a szlovákkal: gyenge-gyengavy, barna-barnavy...

A nyelvtanuláshoz egyik módszere az utazás közbeni tanulás. Mivel az olvasáshoz nem kell szemüveget viselnie, menet közben memorizálja a szavakat. Beszél angolul, arabul, spanyolul, oroszul, németül és héberül is.

– Mikor utoljára a hálósokkal voltam, kaptam egy üveg „hálós” pálinkát. Na, azt nagy becsben tartom, csak nagy ünnepek alkalmából kaphat belőle néhány kiválasztott.

– Nagy álmom, hogy még egyszer részt vehessek a Háló-nagytáborban! Sajnos az idén a Covid miatt nehéz Magyarországra utazni, de remélem, jövőre ott leszek veletek! Hívtak a csillagászok salgótarjáni találkozójára is, de ebben az évben mi itthon maradunk.

– Mit szeretsz legjobban a Háló táborban?

– A találkozásokat! A hátralévő életemre találtam ott barátokat. Ha élek még, és egészséges leszek, jövőre el szeretnék menni!

Kómár Katalin és Széplaki Mária riportja

Csodaszarvas (Széplaki Mária felvétele)

Reménységeink

Egy nagyon várt esemény: megtartottuk a Délvidéki Kárpát-medencei Ifjúsági Találkozót

Már nagyon-nagyon vártuk a Szabadkán tartott Kárpát-medencei Ifjúsági Találkozót. Rég nem látott barátokkal találkozni mindig felemelő, feltöltő érzés.

A találkozón negyven fiatal vett részt: Délvidékről, Magyarországról, Kárpátaljáról, Partiumból és Erdélyből érkeztek. Sajnos Felvidékről a vírushelyzet miatt nem tudtak eljönni, de végig éreztük azt, hogy lélekben velünk vannak.

Pénteken mindenki szerencsésen megérkezett, ezt követően volt a vacsora és a rövid megnyitó. Estére laza programot terveztünk. Közösen sétáltunk a város központjában, és közben mély beszélgetéseket folytattunk.

Szombaton, reggeli után volt egy nagyon tartalmas előadás, melyet dr. Kuklis Eszter tartott. Témája az volt, hogy milyen a kapcsolatunk önmagunkkal. Az egészséges életmódra is kitért, és ezt összekapcsolta az önmagunkkal és a Jóistennel való kapcsolattal, hiszen, mint emlékeztetett, „a test a lélek temploma”.

Ezután 5-6 fős kiscsoportokban átbeszéltük a hallottakat, megosztottuk egymással az általunk megélt tapasztalatokat.

Délutáni programnak egy kis városnéző vetélkedőt szerveztünk.

Minden kiscsoport kapott kreatív feladatokat. Fénykép vagy kis videó formájában kellett bizonyítania, hogy teljesítette a hét feladatot, amely ki volt osztva a csapatnak. Volt olyan feladat, hogy egy szobrot vagy Szabadka egyik híres épületét kellett megkeresni, de volt vicces feladat is, mint például fürödni kellett a szökőkútban, vagy fényképezkedni egy mennyasszonnyal.

Ezután volt a vacsora, amely után a városnéző vetélkedő kreatív bemutatása következett kiscsoportonként. Mindenki hihetetlenül kreatívan oldotta meg a feladatot. Volt olyan kiscsoport, amely egyszerűen képeket vetített a többieknek, és közben ismertette a feladatát, mások ezt ének vagy vers formájában mutatták be, és olyan is volt, aki egy rövid összefoglaló videót készített.

Azt este karaoke-partival indult, volt tánc és később szabad program.

Vasárnap közösen mentünk el szentmisére, majd volt egy rövid zárás, és ebéd után hazaindultunk.

Úgy érzem, hogy néhány ember segítsége nélkül ez a találkozó nem valósulhatott volna meg. Ezúton szeretnék köszönetet mondani a szervezőtársaknak, Burány Ildikónak, Csúcs Eszternek, Kopacz Bíborkának, Hajlik Katalinnak, valamint Kovács Zsuzsinak és Tominak, akik bár nem tudtak a találkozón részt venni, viszont sokat segítettek az előkészületekben.

Ugyanakkor köszönet a Háló vezetősége minden egyes tagjának, főleg Halmai Tibornak és Villányi Andreának, hiszen támogatásuk nélkül a találkozó nem jöhetett volna létre. Köszönjük a biztató szavakat! Egyúttal köszönjük a jelenlétét minden egyes új és régi résztvevőnek: sokat tanulhattunk egymástól.

Hálát adok a Jóstennek, hogy nem hagyott magunkra, Vele minden nehézséget könnyebb volt megoldani.

Ezeket a sorokat írva nagy öröm tölt el, hogy a Háló-közösség része vagyok. A benne eltöltött pár évről sok emlék idéződött fel bennem, nem csak a találkozó kapcsán. Úgy érzem, hogy a Háló egy nagy család, ahol az ember mindig úgy érzi, otthon van.

Köszönöm, hogy ennek a családnak én is a tagja lehetek!

Magyari Timea

Visszanéző

Spirituális hiánygazdálkodás

Ebben a rovatunkban rendre idézünk régi Tarsolyokból.

Nehéz olyan fogalompárt találni, ahol a két pólus messzebb esne egymástól, mint a címben rejtett fogalmaké. A spiritualitás valami szellemire, határozott és összefogott életvezetésre, tudatos értékválasztásra hívja fel a figyelmünket; a hiánygazdálkodás említése pedig az üresség, a megfosztottság, a kapkodó döntéskényszer, folytonos változtatás asszociációját hívja elő.

S a kettő együtt? Simone Weil, a múlt század egyik jelentős keresztény orientációjú francia gondolkodója (+1943) azonban pontosan tudta, hogy Isten mire „érzékeny”. Így ír erről: „A kegyelem betölt, de csak oda tud benyomulni, ahol van valami üresség, mely befogadja, s ezt az ürességet maga teremti meg.” (Jegyzetfüzet II. 7. o.) Nem kell sokat gondolkodnunk, s rájövünk: már keresztény őseink, sőt majdnem minden vallás bölcsei ismerték a spiritualitás és a (szellemi értelemben vett) hiánygazdálkodás kapcsolatát, s böjtnek, virrasztásnak, kiüresedésnek nevezték.

Mielőtt kaput nyitnánk ennek a sajátos látásmódnak, két fontos megállapítást kell előre bocsátanunk. Az első egyszerű. A spiritualitás sokféle definíciója él és érvényes, az egyiket talán a legtalálóbbat, a múltkori Háló-klubesten vázolta fel valaki számunkra. Eszerint a spiritualitás egy-egy erény vagy erénycsoport kiemelkedő (a szenteknél: hősies) fokon gyakorlása, ami nemcsak vallási, hanem a mindennapi életünket is egységbe forrasztja, megszünteti, vagy csökkenti az ember szétesettségét és távollétét Istentől, felebarátjaitól s önmagától is. A spiritualitás színezete a kiemelt erény mibenlététől függ. Más a hitvallók, a szolgálók, az otthonteremtők a jó hír üzenetét közvetítők, a közösségszervezők, más a szegények, a gazdagok, a fiatalok, az öregek... spiritualitása, s ezeken belül is ezerféle árnyalat létezik.

A második megjegyzés. A mi megközelítésünk más gondolati pályákon halad. Nem áll szemben a többi meghatározással, nem is mellettünk áll, hanem mindegyiket képes átítatni egy nehezen definiálható minõséggel: a kiüresedéssel. Az alapmintát ehhez Pál apostol filippiekhez írt levelébõl olvassuk: „Ugyanaz a lelkiület legyen bennetek, amely Jézus Krisztusban volt. Ő isteni mivoltában nem tartotta az Istennel való egyenlõséget olyan dolognak, amihez föltétlenül ragaszkodjék, hanem kiüresítette önmagát...” (Fil. 2,6). A jézusi kiüresedés gondolata az evangéliumokban is jelen van; gondoljunk például a nyolc boldogságra: mindegyik vers egyfajta hiányt mutat be, mely egyszer majd betöltetik. Ha figyelemmel olvassuk az evangéliumokat, észrevehetjük, hogy Jézus életpályáját a hiányok sorozatával is le lehet rajzolni, a betlehemi jászoltól kezdve a golgotai magányig.

S itt máris szemünk elé tûnik a hiány-erények legfontosabbika: a szeretet. Az az erény, mely egyik pillérét már Istenben horgonyozta le, s szükségképpen maga után vonja a többit.

*Aszalós János, Tarsoly, 2006. február–március
(Válogatta Kómár Katalin)*

Nekem tetszett

Németh Zsolt: Fénytemplom Kis-Somlyón

A Salvator-kápolnáról

Németh Zsolt, fizikus, hosszú évek óta kutatja különleges középkori templomainkat. Ebben a témában immár három könyve is megjelent, meglehetősen nagy terjedelemben. De nemrég egy jóval kisebb könyve került a kezembe, amelyben csak egyetlen templommal, még hozzá a mindannyiunk által ismert, szeretett Salvator-kápolnával foglalkozik. Ahol, amikor odaérünk, mindig valami ünnepélyesség érzése tölt el bennünket, magunk sem tudjuk megmagyarázni, miért.

Többen felfigyeltek már az épület különleges, szabálytalan formájára, a legalább háromszori bővítésre. A legrégebbi, és talán legkevésbé átalakított része maga a szentély és annak, ebből a szempontból legfigyelemreméltóbb területe, különleges formájuk miatt is az északi és déli ablakok. Talán nem is ablakoknak, hanem réseknek lehetne hívni őket, ahol a rézszerűen kialakított oldalak szintén szabálytalan formájukkal hívják fel magukra a figyelmet.

Nem mostanában vizsgálták először őket. Már vagy 30 évvel ezelőtt, Vécsey Gyula, egy csíkszeredai születésű mérnök és műkedvelő néprajzos készített erről tanulmányokat, amelyek ma is megtalálhatók. Az akkori jegyzetei nagyon értékesek, és a megállapításai nagyrészt helytállóak. Nem nagyon figyeltek fel ezekre a megállapításokra akkoriban, és azóta sem. Azután megjelent Daczó Árpád ferences szerzetes pap könyve Csíksomlyó titka címmel, majd 8 évvel később, 2010-ben a Csíksomlyó ragyogása is.

Németh Zsolt könyve a Salvator-kápolnáról 2012-ben jelent meg, és azt remélem, hogy az előzmények jól megágyaztak a témának, hiszen többirányú kutatások folytak, és az említett könyvek némelyike bizony sikeres eladási példányszámokat ért el.

Németh Zsolt ír a csíksomlyói búcsúkról, leírja, mit tudhatunk a kápolnáról, bemutatja az eddigi régészeti kutatási eredményeket, de a könyv magja Vécsey Gyula kutatásainak a bemutatására és azok Németh Zsolt által történt mérési kiegészítéseire, és az ezekből megtudható következtetésekre összpontosít. Megtudhatjuk adatoltan, hogy az ablakok és falak egyes rézsűi milyen Nap-, Hold- és csillagkelési, -nyugvási időpontokat mutatnak.

Ezek alapján bizony lehet következtetni az eredeti épület

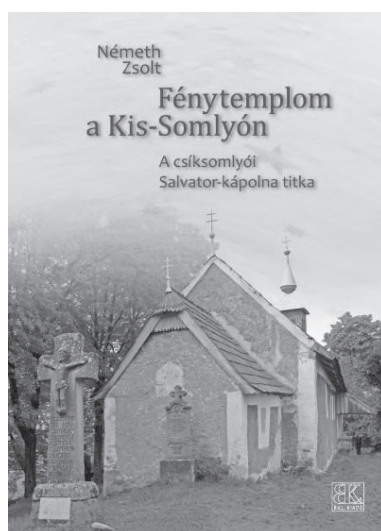
építési időpontjára is, amelyet a kutató-író 500 és 1000 közé tesz. Azaz jóval a nyugati kereszténységnek ezen a területen való megtelepedése elé. Németh Zsolt az adatok birtokában bátran von le következtetéseket az épület eredeti használatára vonatkozóan, és jelöli ki azt az időpontot, amikor a katolikus egyház az épületet „átvette”.

Az adatok alapján olyan hagyományokra is hihető magyarázatokat kapunk, miért alakult ki, avagy minek a folyományaként él tovább a hajnali napba nézés és a Babba-kultusz. De megerősítést kapunk arra is, hogy elődeink a várakat és egyéb építményeket egyáltalán nem véletlenszerűen építették bizonyos helyekre, és Csíksomlyó szakrális működéséhez a tágabb, teljes medencét is érdemes figyelembe venni.

A könyvet azért ajánlom mindenkinek, mert tágabbra nyitja tudásunkat, felhívja a figyelmünket olyan jelenségekre, amelyeket bár talán ma még ismerünk, de nem feltétlenül értjük azok mélyebb jelentőségét. Kinyitja a lelkünket az ősök felé, és itt különösen igaz az a mondás, hogy az a nemzet, amelyik nem ismeri a múltját, annak nincs jövője. És ez a könyv, remélem, hozzásegít ahhoz, hogy magyar identitásunk erősödjön, és ezáltal is segítse a boldogabb magyar jövődőt.

Szeibert András

Beszélő

Hogyan tanítsuk meg a mai gyerekeket arra, hogy a dolgok mögé lássanak?

A feltett kérdés túlságosan is összetett ahhoz, hogy csak egy rövid cikk keletkezzen róla. A probléma növekvő, a generációs szakadék óriási, ami ennél a témánál is nehezíti a családi, nevelői beszélgetést, és bizony a fenyegetés sem elhanyagolható... a legfontosabb szempontokat az alábbiakban igyekeztem összefoglalni.

Az utóbbi évek talán legnagyobb kihívása amellelt, hogy motiváljuk a gyerekeket arra, hogy okostelefon és számítógép nélküli életet éljenek, az, hogy *valóban okosan használják* ezeket az eszközöket.

Mit értek ezalatt? Négy dolgot biztosan:

- 1) A számítógépes játékon kívül ismerjék fel azt a lehetőséget, hogy mennyi mindent tudnak megismerni, megtanulni a világból az internet, a számítástechnika vagy akár a mesterséges intelligencia segítségével.
- 2) Tanulják meg elkülöníteni a bűzát az ocsútól – az álhírt a ténytől, a valós személyt a kitalálttól; a barátok, celebek által közvetített hamis (élet)képet a ténylegestől. Felismerni a különbséget, ennek megfelelően értékelni az olvasottat és látottat, és elkerülni az online álcsillogás mételyét.
- 3) Sajátítsák el azt a tudást, hogy az *„internet nem felejt”*, és ennek szem előtt tartásával éljék (online) életüket.
- 4) ...és, ha mégis történik bármi, ami nem kívánatos vagy akár veszélyes lehet – *Megtanulni segítséget kérni!*

Mit tehetünk mi felnőttek ennek érdekében?

- 1) *Mutassunk példát!* A gyerekeket nem az érdekli, amit mondunk, ők a mi szokásainkat másolják. Láttak már alig totyogó kislányt képzeletbeli telefonjába halandszászni, aki kiköpött a mini édesanyja

volt? Pont erről beszélek! Ha azt látják, hogy mi a telefonunkat facebookozásra, sorozatok nézésére és játékokra használjuk, akkor bizony semmit sem fog érni a fejmosás. Csak akkor vehetjük rá őket az értelmes használatra, ha mi magunk is úgy használjuk: nyelvtanulásra, ezen kutatunk érdekes információk után, online tanfolyamokra iratkozunk be, és még sorolhatnám a lehetőségeket!

2) Apukám gyerekkoromban arra tanított, hogy *legalább három különböző forrásból kell* utánaolvasni annak, amit tudni szeretnék. Ma az internet segítségével ez sokkal könnyebben, gyorsabban és olcsóbban megtehető, mint régen. Ráadásul, ha idegen nyelven is tudunk, vagy akár használjuk az egyre jobban működő fordítóprogramokat, akkor a lehetőségek tárháza határtalan lesz! De azt tényleg meg kell tanulni, hogy hogyan találunk rá az „*igaz, sőt eredeti forrásra*”. Ráadásul, szinte témánként meg kell ezeket lelnünk. Sokszor pedig ki kell bogozni, hogy ki is írta le azt először, amiből mindenki idéz. Hiszen könnyen járhatunk úgy, hogy a sok-sok átvétel, idézgetés, félrefordítás miatt az általunk olvasott cikknek már köze sincs a valósághoz! Egyszóval, megéri utánajárni, mert így biztosan nem leszünk félreinformáltak! Erre megtaníthatjuk a körülöttünk lévő gyerekeket! Ebben a témában hasznos lehet tudni, hogy több civil szervezet is olyan fontosnak tartja megtanítani a valódi hír és álhír/kattintásvadász hír elkülönítését, hogy erről online tanfolyamokat, képzéseket tartanak. Keressünk ilyeneket, és akár nézzük meg együtt, majd beszéljünk a látottakról, hallottakról! Álljon itt egy-két példa:

- **Idea Alapítvány:** Online tananyagsorozat a kritikai médiaműveltségért. A csomag célja, hogy a diákok felismerjék a különféle közlői szándékokat, és képesek legyenek elkülöníteni egymástól a valós és megtévesztő információkat:
<https://ideaalapitvany.hu/idea-alapitvanyonline-kurzusok/>
- **Rövid lecke,** hogyan lehet kiszűrni az álhíreket:
<https://alhirvadasz.hu/teszt>

- Mivel egyre gyakoribb, hogy emberek más személynek álcázva férkőznek be valakinek a bizalmába az ehhez remek játékteret biztosító online térben, így érdemes erről felvilágosító kisfilmeket megnézni, majd azt mint esettanulmányt, megbeszélni. Ehhez jól jöhet pl. ez a kisfilm, melyhez hasonlót ma már sokat találhatunk a neten:

<https://www.youtube.com/watch?v=-4zp - Ybkw>

(teljes cikk: <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/nem-vagy-egyedul-o>)

- 3) Számos kutatás bizonyítja, hogy a virtuális világban sokkal több mindent megengedünk magunknak, mint a személyes találkozásnál. Pont úgy, ahogy többet költünk bankkártyát használva, mint amikor készpénzben kell kifizetnünk valamit. Nem érezzük a súlyát... Itt végtelenségig lehetne sorolni a „mit ne tegyél”, „mit gondolj végig mielőtt” típusú példákat, de ehelyett jó tanácsként szerintem egyetlen mottót érdemes belesulykolni a gyermekfejekbe is – csakúgy, mint a magunkéba: *„Semmi olyat ne tegyünk és ne mondjunk online, amit a való életben nem tennénk, mondanánk!”*

Egyébként pont ez a hozzáállás lehet a legjobb módja annak, hogy elkerüljük, megelőzzük mindazt, amiről a következő pont szól.

- 4) Tagadhatjuk, de sajnos az internetes bűnözés ma már nagyon kiterjedt, bárkit elérhet. Ellophatják jelszavunkat és adatainkat, visszaélhetnek a Facebookra feltett képeinkkel, használhatják telefonszámunkat. Nekünk is meg kell tanulni, de a gyerekeknek minél kisebb korban meg kell tanítani, hogy amennyiben megtörténik a baj, akkor *azonnal keressenek egy felnőttest, aki segíteni tud nekik*. Ne szégyelljék, ami történt, ne hagyják magukat zsarolni, mert azzal csak elmélyül a helyzet. Azonnal kérjenek segítséget! Ehhez is jól jöhet a gyermekkel korábban kiépített, mindenre kiterjedő őszinte, bizalmi kapcsolat. Hiszen a cél az, hogy a szülők, nagyszülők, tanárok, papok legyenek azok, akikben megbíznak, akikhez gond esetén fordulnak. Fontos, hogy ilyenkor

ne leszidjük őket, hanem tegyük meg mindent a probléma megoldásáért. Később majd megbeszélhetjük, hogy miként lehetett volna mindezt elkerülni, mit érdemes másként csinálni.

Ha viszont bármi okból jobban bíznak másokban, akkor legyen meg nekik egy lista azokról az oldalakról, ahova gyerekek, fiatalok baj esetén fordulhatnak. Pl.: <https://kek-vonal.hu/>;
<https://saferinternet.hu/>; <https://yelon.hu/>;
<https://www.mediatudor.hu/>; <https://nmhh.hu/internet hotline>.

Villányi Andrea

Vendégkönyv

S4 – A közösség, melyben önmagunk lehetünk

Törékeny lelkünk, mindannyiunké, egy jó szóra vár. Támaszra, segítőre, barátira, közösségre. A közösségre, melyben végre önmagunk lehetünk. Úgy vagy majdnem teljesen úgy mutathatjuk meg valós énünket, ahogy megteremtett bennünket az Isten.

A művészettel foglalkozó emberek talán még jobban vágnak a társakra, segítőkre, mint a „közönség”, hiszen ahhoz, hogy választott kifejezőmódukkal széppé tudják tenni társaik életét, még érzékenyebbeknek, még kreatívabbnak kell lenniük. Sok dolog van, ami elválaszt bennünket egymástól, de pont ez a színesség az, amit csak egy Háló képes közel vagy együtt tartani.

Ilyen kapcsolatba kerültem mind én, mind művészeti csoportom a Háló Egyesülettel. Szerető segítségükkel nyíltak meg számunkra a Semmelweis utcai közösségi tér ajtajai. Első megjelenésünk egy adventi kiállítás terve, valamint két könyv bemutatója volt, jobban mondván lett volna, ha a pandémia közbe nem szól. A Háló már akkor megmutatta erejét, ahogy minden nehézség ellenére megtartott, felemelt és védett minket. (A Hölgyszírom Művészeti Munkacsoport kiállításáról, Lovas

Zsuzsanna Lux árnygrafikai kiállításáról, valamint Erdődi Maya és Lovas Zsuzsanna Lux könyvbemutatójáról tettem említést.)

A munkálatok során megismerkedtem néhány ott működő programmal. Olyan érzést keltett benne, hogy mind több és több programon szeretnék ott lenni, mind több és több hálóssal megismerkedni, mind többet beszélgetni.

Minden közösség más. Mást ad magából, mást fogad be. A Háló mást is ad, és mást is fogad be, de valamiben mindig következetesen ugyanaz. Isten lelke ott lebeg a térben, szépíti, építi és védi a betérőket. Megvédi identitásukban, építi emberségükben, és szépíti életükben.

Aki keresi helyét e kesze-kusza világban, lelkében még nyílnak a hit virágai, mindenképpen látogasson el Budapesten a Semmelweis utca 4.-be. Ott közösségre talál.

Lovas Zsuzsanna

*Békés-Dánfok, 2021
(Széplaki Mária felvétele)*

Impresszum

Kiadja a Háló Egyesület (www.halo.hu)

Főszerkesztő: Széplaki Mária

Olvasószerkesztő: T. Kovács Péter

Szerkesztők: Kómár Katalin, Margitfalvy György, Szeibert András, Villányi Andrea

Tördelés: Jeney Johanna

Nyomda: Korrekt Nyomdaipari Kft., Budapest